

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2014. április 9.)

a vállalatirányítási jelentéstétel minőségéről (a „betart vagy indokol” elv)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/208/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A hatékony vállalatirányítási keret alapvető fontosságú a társadalom számára, mivel a jól irányított vállalatok hosszú távon valószínűleg versenyképesebbek és fenntarthatóbbak. A jó vállalatirányítás elsősorban az érintett vállalat felelőssége, az európai és nemzeti szinten elfogadott szabályok (a jogszabályok és a puha jog, nevezetesen a nemzeti vállalatirányítási kódexek) pedig annak biztosítását szolgálják, hogy bizonyos követelmények teljesüljenek.
- (2) A vállalatirányítási kódexek célja, hogy az Európában tőzsdén jegyzett társaságok számára rögzítsék a jó vállalatirányítás átláthatóságra, elszámoltathatóságra és hosszú távú szemléletmódra épülő elveit. Normákat és bevált gyakorlatokat biztosítanak a vállalkozásoknak, lehetővé téve számukra, hogy jobb teljesítményt nyújtsanak, és ezáltal hozzájáruljanak a növekedés, a stabilitás és a hosszú távú befektetés elősegítéséhez.
- (3) A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról szóló 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ szerint azon vállalkozások esetében, amelyeknek átruházható értékpapírjait valamelyik tagállamnak a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ 4. cikke (1) bekezdésének 14. pontja szerinti szabályozott piacára bevezették, a vezetés beszámolójának vállalatirányítási nyilatkozatot kell tartalmaznia.
- (4) A vállalatirányítási nyilatkozatnak alapvető információkat kell közölnie a vállalkozás vállalatirányítási rendszeréről, többek között a vállalkozás által alkalmazott vállalatirányítási kódexekről, a belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszerekről, a közgyűlésről és annak jogosítványairól, a részvényesek jogairól, továbbá az ügyviteli, ügyvezető és felügyelő testületekről és azok bizottságairól.
- (5) A vállalkozások vállalatirányítási rendszerével kapcsolatos jó minőségű közzététel hasznos információkat nyújt a befektetők számára, és megkönnyíti befektetési döntéseiket. Emellett fokozza a befektetők bizalmát a befektetésüket fogadó vállalkozások iránt. A piac számára nagyobb átláthatóság ugyanakkor általánosabban a vállalkozások hírneve szempontjából kedvezőbb, egyúttal javítja az érdekeltek és a szélesebb társadalom körében a legitimitásukról kialakult képet.
- (6) A 2013/34/EU irányelv 20. cikkében meghatározott „betart vagy indokol” elv az európai vállalatirányítás központi eleme. Ezen elv szerint, amennyiben a vállalkozás eltér az alkalmazandó vállalatirányítási kódextől, vállalatirányítási nyilatkozatában meg kell indokolnia, hogy az eltérés a vállalatirányítási kódex mely részétől és milyen okból történik.

⁽¹⁾ HL L 182., 2013.6.29., 19. o.

⁽²⁾ HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

- (7) Míg egy kódex teljes körű betartása pozitív üzenetet küldhet a piacnak, az adott vállalkozás számára vállalatirányítási szempontból nem minden esetben feltétlenül a legjobb megközelítés. A kódex valamely rendelkezésétől való eltérés bizonyos esetekben lehetővé teheti a vállalat hatékonyabb irányítását. A „betart vagy indokol” elv biztosítja a vállalkozások rugalmasságát, mivel lehetővé teszi számukra, hogy vállalatirányításukat méretükhöz, részvényesi struktúrájukhoz vagy ágazati sajátosságaikhoz igazítsák. Emellett elősegíti az elszámoltathatóság kultúráját, és arra ösztönzi a vállalkozásokat, hogy többet foglalkozzanak vállalatirányítási rendszerükkel.
- (8) A „betart vagy indokol” elvet a vállalatirányítás megfelelő eszközeként a vállalkozások, a befektetők és a szabályozók széles köre támogatja. Ugyanakkor, ahogyan azt a felelős vállalatirányítás uniós kereteiről szóló 2011. évi zöld könyv ⁽¹⁾ is megemlíti, hiányosságok tapasztalhatók az elv gyakorlati alkalmazásában, különösen a vállalatirányítási kódextól eltérő vállalkozások által közzétett indokolások minőségét illetően. E tekintetben a zöld könyvre válaszolók nagy többsége támogatta azt a követelményt, hogy a vállalkozások jobb minőségű indokolást tegyenek közzé az eltérésekről.
- (9) A Bizottság frissebb adatgyűjtése szerint a területen fokozatos javulás tapasztalható. Több tagállam például párbeszédet kezdeményezett vagy iránymutatást adott ki az indokolások minőségéről. Azonban továbbra is van még mit javítani.
- (10) 2012. március 29-i állásfoglalásában ⁽²⁾ az Európai Parlament a vállalatirányítás hasznos eszközének tekintette a „betart vagy indokol” elvet. Nevezetesen támogatta az alkalmazandó kódex vállalkozások általi kötelező betartását, és szükségesnek tartotta, hogy a kódextól való eltérést a vállalkozás érdemben indokolja, és ennek keretében ismertesse a meghozott alternatív intézkedést.
- (11) Az európai társasági jogról és vállalatirányításról szóló 2012. évi cselekvési terv ⁽³⁾ hangsúlyozta a jó minőségű indokolások fontosságát különösen a befektetők számára, és a vállalatirányítási jelentések, ezen belül az indokolások minőségének javítására irányuló bizottsági kezdeményezést jelentett be.
- (12) Ezen ajánlás célja, hogy iránymutatást adjon a vállalkozások számára, továbbá segítse őket vállalatirányítási jelentéstételük minőségének javításában. A jogi hagyományok és a megközelítések sokféleségére tekintettel az ajánlás általános keretet ad, amely a sajátos nemzeti összefüggések alapján továbbfejleszthető és azokhoz igazítható.
- (13) Ez az ajánlás azokra a vállalkozásokra vonatkozik, amelyeknek a 2013/34/EU irányelv 20. cikke szerint vállalatirányítási nyilatkozatot kell benyújtaniuk, és az alkalmazandó vállalatirányítási kódexektől való eltérést indokolniuk kell.
- (14) Ez az ajánlás a 2013/34/EU irányelv 20. cikke alapján elsősorban a tőzsdén jegyzett társaságokra vonatkozik, ugyanakkor a vállalatirányítási nyilatkozatot készítő egyéb vállalkozások számára szintén hasznos lehet, ha javítják a közzétenni tervezett információk minőségét.
- (15) A vállalatirányítási nyilatkozatban kötelezően feltüntetendő információkon kívül egyes tagállamokban a vállalkozásoknak arról is be kell számolniuk, hogy milyen módon alkalmazzák a kódex fő elveit vagy ajánlásait. Az átláthatóság javítása érdekében az európai tőzsdén jegyzett társaságok számára javasolt, hogy számoljanak be arról, hogy a részvényesek számára legfontosabbnak tekinthető szempontokból milyen mértékben tartották be az alkalmazandó kódexeket. Ezenkívül a hozzáférés megkönnyítése érdekében a vállalkozásoknak mérlegelniük kell annak lehetőségét is, hogy ezeket az információkat az interneten is elérhetővé tegyék.
- (16) Az Unióban nincs a vállalatirányítási jelentéstétel formátumára vonatkozó szabvány. Az általános nyilatkozat formájában vagy rendelkezésenkénti bontásban történő közlés elfogadható, amennyiben érdemi, a részvényesek, befektetők és egyéb érdekeltek számára hasznos információkat tartalmaz. A vállalkozásoknak kerülniük kell az olyan túlzottan általános nyilatkozatokat, amelyek esetlegesen nem terjednek ki a részvényesek számára fontos szempontokra, de a kevés érdemi információt hordozó, úrlapszerű nyilatkozatokat is. Ugyanígy célszerű kerülniük a nagy terjedelmű, azonban a megfelelő tartalmat nélkülöző információk közzétételét is.

⁽¹⁾ COM(2011) 164; 2011.4.5.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2012. március 29-i állásfoglalása a felelős vállalatirányítás uniós kereteiről (2011/2181(INI)).

⁽³⁾ COM(2012) 740, 2012.12.12.

- (17) Az alkalmazandó kódexektől való eltérések és azok okainak megfelelő közzététele igen fontos ahhoz, hogy az érdekeltek megalapozott döntéseket hozhassanak a vállalkozásokkal kapcsolatban. Az ilyen közzététel mérsékli a vállalkozás igazgatói és részvényesei közötti információs aszimmetriát, ezáltal csökkenti az utóbbiakat terhelő nyomkövetési költségeket. A vállalkozásoknak egyértelműen meg kell jelölniük, hogy a kódex mely ajánlásaitól tértek el, továbbá indokolniuk kell például az eltérés módját és okait, az ajánlástól való eltérésre vonatkozó határozat meghozatalának módját, az eltérés időtartamát, valamint az annak érdekében tett intézkedéseket, hogy a vállalkozás eljárása összhangban maradjon az ajánlás és a kódex célkitűzéseivel.
- (18) Az erre vonatkozó információk megadásakor a vállalkozásoknak kerülniük kell az általános nyelvhasználatot, és a vállalkozás azon konkrét körülményeire kell összpontosítani, amelyek az ajánlástól való eltérést indokolják. Az indokolás felépítésének és megjelenésének lehetővé kell tennie a könnyű értelmezést és felhasználást. Ez megkönnyíti a részvényesek számára azt, hogy konstruktív párbeszédet folytassanak a vállalkozással.
- (19) A „betart vagy indokol” elv érvényesítése hatékony nyomon követést igényel, amely arra ösztönzi a vállalkozásokat, hogy tartsák be az alkalmazandó vállalatirányítási kódexet, vagy indokolják az attól való eltérést. A 2011. évi zöld könyv rámutatott, hogy a vállalkozások által közzétett vállalatirányítási nyilatkozatok nyomon követése a jelek szerint nem megfelelő, és csak néhány tagállam rendelkezik állami vagy más szakhatósággal a közzétett információk (különösen az indokolások) teljességének ellenőrzésére.
- (20) A vállalkozások által közzétett információk nyomon követésében különböző szereplők, köztük igazgatóságok, könyvvizsgálók és részvényesek vesznek részt. Az igazgatóságok és a részvényesek fontos szerepet játszanak továbbá a jó minőségű indokolások ösztönzésében. Így különösen a részvényesek által a vállalkozások tulajdonosaként végzett nyomon követés jobb vállalatirányítási gyakorlatot eredményezhet.
- (21) A tagállamok és a vállalatirányítási kódexekért felelős szervek számára javasolt annak vizsgálata, hogy miképpen kaphatna több figyelmet az adott országban meglévő nyomkövetési rendszerrel összefüggésben a vállalkozások által az eltérésekre vonatkozóan közzétett indokolások minősége. Az indokolások és általában a vállalatirányítási jelentéstétel minőségének javítása érdekében a vállalkozások és egyéb érdekeltek ösztönzésének egyéb eszközei is mérlegelhetők.
- (22) Az ajánlás nyomán hozott intézkedések hatékonysága érdekében a tagállamoknak fel kell hívniük a nemzeti vállalatirányítási kódexekért felelős szervek, a tőzsdén jegyzett társaságok, valamint az egyéb érdekeltek figyelmét az ajánlásra. A tagállamoknak ezenkívül tájékoztatniuk kell a Bizottságot az ajánlással összhangban hozott intézkedésekről,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

I. SZAKASZ

Általános rendelkezések

1. Ez az ajánlás iránymutatást kíván adni a tagállamok, a nemzeti vállalatirányítási kódexekért felelős szervek, a vállalkozások és egyéb érdekeltek számára. Az iránymutatás célja, hogy javítsa a vállalkozások által a 2013/34/EU irányelv 20. cikkének megfelelően közzétett vállalatirányítási nyilatkozatok általános minőségét, ezen belül pedig a vállalkozások által az alkalmazandó vállalatirányítási kódex ajánlásaitól való eltérés esetén közzétett indokolások minőségét.
2. A vállalatirányítási kódexnek adott esetben célszerű egyértelműen megkülönböztetnie a kódex azon részeit, amelyekről eltérés nem lehetséges, a „betart vagy indokol” elv alapján alkalmazható részeket, valamint a teljes mértékben szabadon alkalmazható részeket.

II. SZAKASZ

A vállalatirányítási nyilatkozat minősége

3. A 2013/34/EU irányelv 20. cikkének (1) bekezdése előírja a tőzsdén jegyzett társaságok számára, hogy vállalatirányítási nyilatkozatukban tegyenek közzé a vállalatirányítási rendszerük egyes szempontjaival kapcsolatos információkat.
4. Annak érdekében, hogy a részvényesek, befektetők és egyéb érdekeltek számára javítsák az átláthatóságot, a 3. pontban említett területekkel kapcsolatos információkon kívül a vállalkozásoknak ismertetniük kell azt, hogy milyen módon alkalmazták a vállalatirányítási kódex érintett ajánlásait a részvényesek számára legfontosabb területeken.
5. A 3. és 4. pontban említett információknak kellően egyértelműeknek, pontosaknak és átfogóaknak kell lenniük ahhoz, hogy a részvényesek, befektetők és egyéb érdekeltek pontos képet alkothassanak a vállalkozás irányításáról. Ezenkívül utalniuk kell a vállalkozás sajátos jellemzőire és helyzetére, például a vállalkozás méretére, struktúrájára, tulajdoni viszonyaira vagy egyéb lényeges vonásaira.
6. A részvényesek, befektetők és egyéb érdekeltek könnyebb hozzáférését biztosítandó a vállalkozásoknak a 3. és 4. pontban említett információkat rendszeresen közzé kell tenniük a honlapjukon, és arra a vezetés beszámolójában hivatkozniuk kell akkor is, ha az információkat a 2013/34/EU irányelvben meghatározott egyéb módon is közzéteszik.

III. SZAKASZ

Az indokolás minősége a kódextől való eltérés esetén

7. A 2013/34/EU irányelv 20. cikkének (1) bekezdése indokolás közzétételét írja elő a tőzsdén jegyzett társaságok számára a kötelezően alkalmazandó vagy a választásuk szerint alkalmazott kódex ajánlásaitól való eltérés esetén.
8. A 7. pont alkalmazásában a vállalkozásoknak egyértelműen meg kell jelölniük azokat a konkrét ajánlásokat, amelyektől eltértek, és az egyes ajánlásoktól való valamennyi eltérésre vonatkozóan:
 - a) ismertetniük kell az ajánlástól való eltérés módját;
 - b) meg kell indokolniuk az eltérést;
 - c) be kell mutatniuk az eltérésre vonatkozó határozat vállalkozáson belüli meghozatalának módját;
 - d) amennyiben az eltérés időtartama korlátozott, jelezniük kell, hogy a vállalkozás mikor tervezi az adott ajánlásnak való megfelelést;
 - e) adott esetben ismertetniük kell a megfelelés helyett hozott intézkedést és be kell mutatniuk, hogy az intézkedés milyen módon valósítja meg az adott ajánlás, illetve általában a kódex célkitűzését, vagy tisztázniuk kell, hogy az intézkedés milyen módon járul hozzá a vállalkozás jó vállalatirányításához.
9. A 8. pontban említett információknak kellően egyértelműeknek, pontosaknak és átfogóaknak kell lenniük ahhoz, hogy a részvényesek, befektetők és egyéb érdekeltek értékelhessék egy adott ajánlástól való eltérés következményeit.

Ezenkívül utalniuk kell a vállalkozás sajátos jellemzőire és helyzetére, például a vállalkozás méretére, struktúrájára, tulajdoni viszonyaira vagy egyéb lényeges vonásaira.

10. Az eltérések indokolását egyértelműen, a részvényesek, befektetők és egyéb érdekelték számára könnyen megtalálható módon fel kell tüntetni a vállalatirányítási nyilatkozatban. Ez történhet például az adott kódex ajánlásainak sorrendjében, vagy az eltérések indokolásának a vállalatirányítási nyilatkozat azonos szakaszába történő csoportosításával, amennyiben a vállalkozás az alkalmazott módszert egyértelműen meghatározza.

IV. SZAKASZ

Záró rendelkezések

11. A vállalkozásoknak az adott vállalatirányítási kódex betartására, illetve az attól való eltérés jobb indokolására ösztönzése érdekében a meglévő nyomonkövetési rendszer keretében hatékony nemzeti szintű nyomon követés szükséges.
12. A tagállamoknak fel kell hívniuk az ajánlásra a nemzeti vállalatirányítási kódexekért felelős szervek, a tőzsdén jegyzett társaságok, valamint az egyéb érdekelték figyelmét. A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy az ezen ajánlásnak megfelelően hozott intézkedésekről legkésőbb 2015. április 13-ig adott tájékoztatással tegyék lehetővé a Bizottság számára a helyzet nyomon követését és értékelését.
13. Ennek az ajánlásnak a tagállamok, a nemzeti vállalatirányítási kódexekért felelős szervek, a tőzsdén jegyzett társaságok, valamint az egyéb érdekelték a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2014. április 9-én.

a Bizottság részéről
Michel BARNIER
a Bizottság tagja
